

OMSLAG

Het heiligenboek

Anselmus van Canterbury. Godzoeker met hart Tom Zwaenepoel

Wat moet je een mens antwoorden, die – omdat hij niet weet hoe het gebeurt – beweert dat het noodzakelijke onmogelijk is? (*Cur Deus homo*, 1, 25)

Anselmus wordt in 1033 in Aosta geboren uit een Lombardisch adellijk geslacht. Op zijn vijftiende wil hij in een klooster intreden, maar zijn vader heeft voor hem een politieke loopbaan weggelegd. Op 23-jarige leeftijd trekt Anselmus over de Alpen naar Bourgondië en van daaruit naar Normandië. In 1060 kiest hij voor de benedictijnenabdij van Bec vanwege diens beroemde theologenschool. Hier is hij actief als prior, als hoofd van de abdijschool en als abt. In 1093 wordt Anselmus benoemd tot aartsbisschop van Canterbury. Zijn hervormingsdrang en onvermoeide inzet voor de vrijheid van de Kerk tegenover de Engelse koning leiden tot conflicten en twee verbanningen.

Tijdens zijn ballingschap schrijft hij ongestoord boeken, waaronder *Cur Deus homo* (Waarom God mens werd) en een studie over Jezus' menswording en kruisiging als weg van verzoening voor de zonden van de wereld. Wanneer Hendrik I in 1100 koning

wordt, kan Anselmus terugkeren naar Canterbury. Controversen met deze vorst leiden echter tot nieuwe verbanningen (1103-1106). Na zijn terugkeer wijdt Anselmus zich aan zijn bisdom en aan zijn studies. Hij sterft in 1109. Zijn graf bevindt zich in de kathedraal van Canterbury.

Anselmus is een begenadigd opvoeder. Voor hem berust een goede opvoeding niet op tucht en straffen, maar op liefde en respect. Daarom is het zo belangrijk dat opvoeders en leerkrachten hun goedheid en welwillendheid kenbaar maken aan hun leerlingen. Anselmus wijst ook op de betekenis van geduld, van liefhebbende belangstelling en van persoonlijke binding met de leerlingen. Een schoolopvoeding werpt haar beste vruchten af wanneer er tussen volwassenen en jongeren een vertrouwensband bestaat.

Als monnik en mysticus beleeft Anselmus het kloosterleven als hoogste levensvorm, als een 'paradijs in dit leven'. In zijn geschriften verdedigt hij het geloof door redenering en beklemtoont hij de kracht van het verstand. Zijn stelling luidt: *credo ut intelligam, fides quaerens intellectum*. Ik geloof om

te begrijpen, het geloof verwijdt het verstand. Het geloof leidt tot nieuw inzicht, het opent de ogen van de mens, zodat die de werkelijkheid kan zien zoals ze is.

Anselmus roept op te geloven met verstand en onze verlangens te vertrouwen. Hij wil de zoekende mens niet ontmoedigen, maar veel meer aanmoedigen, omdat hij niet alleen is met zijn verlangens naar een diepere liefde. Anselmus wordt algemeen beschouwd als een van de grootste middeleeuwse theologen en de 'vader van de scholastiek', dat is het ordenen van de leer van de Kerk in een streng systeem. Door rationele argumenten te verzamelen, tegenover elkaar te plaatsen en af te wegen, wordt de 'correctheid' van het geloof zichtbaar.

In zijn teksten gaat Anselmus naar de diepte. Hij beschrijft diepe gevoelens die de mens broos en kwetsbaar maken. De hunker naar vriendschap is bij iedere mens groot. Niemand is geboren om alleen te zijn of om alleen door het leven te gaan. Dit beseft hij als hij schrijft: „Moge ik jou vol verlangen zoeken, moge ik zoekend naar jou verlangen. Moge ik jou binnend vinden, moge ik jou

in het vinden beminnen” (*Proslogion*, 1). „Hoe zou ik jou ooit kunnen vergeten? Hoe zou ik de gedachten aan mijn vriend uit mij kunnen verwijderen? Hij staat in mijn hart geprent als een zegel in was” (Brief aan Gondulphus). Maar boven alles staat dat grote geloof vol vertrouwen, de rode draad doorheen het leven van zoveel zoekende en vragende mensen. Het besef dat Iemand altijd klaar staat om te helpen, bij te sturen en indien nodig in te grijpen, maakt sterk en geeft zekerheden. „Ik tracht niet te begrijpen om te geloven, maar ik geloof om te begrijpen. Want ook dit geloof ik: als ik niet eerst geloof, zal ik nooit begrijpen” (*Proslogion*, 1).

Tom Zwaenepoel, *Het Heiligenboek. Levenswijsheid van honderd en enige heiligen*, Lannoo, Tielt, 2008, 345 blz., 19,95 euro, ISBN 978 90 209 8041 7.

Omroep

21 november, 9 uur, *Braambos via VRT één* (herhaling omstreeks 23 uur via Canvas). Na de gebruikelijke aandacht voor actualiteit op het snijpunt van maatschappij en spiritualiteit in *Close-up* de reportage *Mgr. Rababan, bisschop in Koerdistan*. Hoe vergaat het christenen in Irak? Ten tijde van Saddam Hoessein waren er anderhalf miljoen, nu resten er nog 650.000. In zijn twee bisdommen in Noord-Irak bedient mgr. Rababan twee bisdommen. Hij zet zich voluit in om voor de oorlog gevluchte christenen uit het zuiden een veilige plek te bieden. In aflevering 3 van *Wandelen door de Bijbel*, de laatste van deze miniserie, staat het informatieve karakter van de Bijbel ter discussie. Sinds de opkomst van de empirische wetenschap kan de Bijbel niet langer worden beschouwd als ultieme bron van informatie. Hoe ontluisend is die vaststelling?

De vrome kudde

Kiekje Ingezonden door Walter Liegeois

Een jongeman stapt een fotozaak binnen en vraagt de fotograaf:

– Kunt u een groepsfoto van me maken?

Waarop de fotograaf, zonder verpinken:

– Geen probleem, mijnheer. Stel u maar op in een halve cirkel.

Help Ingezonden door René Henry

– Dokter, mijn vrouw denkt dat ze een koelkast is.

– Dat is niet erg, mijnheer Janssens. Het gaat beslist voorbij.

– Ja maar, als ze met de mond open in slaap valt, belet het licht mij te slapen.

Wijsheid Ingezonden door Herman Reyns

– Tuurlijk. Waar een wil is, is een weg. Helaas zijn er op de mijne wegwerkzaamheden.

In onze Kerk mag best wat meer gelachen worden. Dat blijkt ook de uitdrukkelijke wens van heel wat lezers. Die proberen we in deze rubriek op hun wensen te bedienen. Wekelijks één of meerdere mopjes, leuke anekdotes, bedenkingen, woordspelingen... Kent u er nog een leuke? **KERK & leven · Vrome Kudde**, Halewijnlaan 92, 2050 Antwerpen, fax 03 210 08 49, e-mail devromekudde@kerknet.be.

VLAAMSE PUZZELS
DEPUZZELAAR

Uitgeverij Jacques Gilliéron bvba
Antwerpen Telefoon (03)658.91.53 - 658.00.53

Zweedse kruiswoordpuzzel.

Méer van deze Zweedse puzzels vindt u in de volgende Vlaamse puzzeltijdschriften van 'De Puzzelaar' t.w. De Stad Stockholm en De Viking.

Bij uw dagbladhandelaar verkrijgbaar.

Oplossing van de puzzel van vorige week: ARGUMENT

tafereel vierkant	weide- vogel	boom	vulkanisch product	vesting- werk	lusthof
	lichte be- dewelming		sierplant	livrei- bediende	6
brede wandel- weg	2			1	
bleek			bewijs- stuk		
			manneljes- bij		
Oost-Europe- aan		boerderij- dieren	5	deel v.e. gebit	fout- melding
mager	toe- juicing rekening	3			deel v.e. kachel
		tijdperk achterkant		rond- hout	4
				wilde haver	
ballet- rokje	vreemde munt		onvrien- delijk		
	bezitt. vnw.		voorzetsel		
		7	afgod		
deel v.e. trein				brand- gang	8

1	2	3	4	5	6	7	8
---	---	---	---	---	---	---	---